

שיעורי צבא הלוי

פרשת ויקהל - שקלים תשפ"ב
בדינא דקריאת מפטיר לקטן בד' פרשיות
(מסכת מגילה דף כ"ג ע"א)

(א) דינא דד' פרשיות ופרשת זכור בקטן. (ב) בירור שיטות הראשונים והפוסקים בקריאת מפטיר. (ג) הנידון דיקראו ד' פרשיות בז' קרואים. (ד) ד' השו"ת ריב"ש דכן משמע. (ה) ההוכחה מהשער הציון והפרי חדש כן. (ו) ד' התורא"ש אמאי לא עושין כן בעלמא. (ז) הנידון בשעת הצורך והכרעת הגר"ח. (ח) קו' בד' התשו' חת"ס והיישוב בזה.

למנין א"ש, כיון שאפשר להוסיף, אבל בתענית שאי אפשר להוסיף משום הכי נוהגים כמעיקר הדין, שמפטיר עולה למנין ג'.

ובתוספות (ו"ה כיון), הקשו למנהגינו שמפטיר חוזר וקורא מה שכבר קראו, אם כן מאי הקשו בגמרא למה אין בהפטרות כנגד פסוקים אלו, והרי אין אלו פסוקים חדשים, ומזה הוכיחו התוספות שבזמן הגמרא היה המנהג שהשביעי לא היה גומר עד סוף הפרשה, אלא המפטיר היה קורא אחריו פסוקים שלא קראם השביעי, ולכך הקשו בגמרא שבהפטרות יקראו גם כנגד קריאת המפטיר.

ומה שנשתנה המנהג בזמן הזה, הוא משום שבזמן הש"ס לא היו אומרים קדיש אחר הקריאה, אבל אחר שנסדר הש"ס תקנו לומר קדיש בין אותם שקראו ראשונה לבין המפטיר, כדי להודיע שאינו ממנין השבעה, ולכך לא רצו להפסיק בקדיש קודם שגמרו הקריאה, ומשום הכי נהגו לגמור כל הקריאה בז' קרואים, והמפטיר חוזר וקורא פסוקים שכבר קראו.

וכל זה בשבת דעלמא, אבל כשמוציאים ב' ספרי תורה או ג', וכגון בראש חודש או בד' פרשיות, בזה מבואר בתוספות שהיו ב' מנהגים, שמנהג רש"י ורבותיו ור"ת, שבזה קוראים שבעה קרואים בפרשת השבוע, ואומרים קדיש, ואחר כך קורים בספר תורה השני את קריאת ר"ח או ד' פרשיות, ונמצא שבזה קוראים למפטיר קריאה חדשה.

אולם בתוספות הביאו שרבי אליהו הנהיג את בני עירו שאפילו כשמוציאין שני ספרי תורה או שלשה, נוהג מנהג זה שיקראו הראשונים הכל, והמפטיר חוזר וקורא ממה

א. איתא במסכת מגילה (דף כ"ג ע"א), "תנו רבנן הכל עולין למנין שבעה, ואפילו קטן".

וברמ"א (סימן קפ"ג ס"ד), כתב "וקטן יכול לקרות בפרשת המוספין, או בד' פרשיות שמוסיפין באדר, וכן נוהגים, אף על פי שיש חולקים".

וכתב המשנה ברורה (ס"ק כ"ג), "ואף על פי שפרשת זכור היא חובה מן התורה, שישמענה כל אדם מישראל, והקטן שאינו מחויב בדבר, אינו יכול להוציאם ידי חובתם, מכל מקום הרי עכשיו הש"ך קורא ומשמיע לצבור, ומוציאם ידי חובתן, ויש מחמירין בדבר שלא לקרותו לקטן לפרשת זכור, וכן לפרשת פרה שיש אומרים שגם היא מדאורייתא, וכן הסכים בא"ר ודה"ח".

ב. ובגמרא (מגילה כ"ג ע"א), איתא "איבעיא להו מפטיר מהו שיעלה למנין שבעה, רב הונא ורבי ירמיה בר אבא, חד אמר עולה, וחד אמר אינו עולה, מאן דאמר עולה דהא קרי, ומאן דאמר אינו עולה, כדעולא, דאמר עולא מפני מה המפטיר בנביא צריך שיקרא בתורה תחלה, מפני כבוד תורה, וכיון דמשום כבוד תורה הוא, למנינא לא סליק, מיתבי המפטיר בנביא לא יפחות מעשרים ואחד פסוקין, כנגד שבעה שקראו בתורה, ואם איתא עשרים וארבעה הויין, כיון דמשום כבוד תורה הוא, כנגדו נמי לא בעי".

וכתבו התוספות (ו"ה חו), דקיימא לן מפטיר עולה למנין, ומשום הכי בתענית שקורים ג' קרואים, המפטיר הוא מכלל הג', ורק בשבת ויו"ט נוהגים לקרות מפטיר חוץ מהקרואים, כדי לצאת דעת הסוברים שמפטיר אין עולה, וכיון שבשבת ויו"ט אפשר להוסיף, אם כן גם להסוברים שמפטיר עולה

שקראו הראשונים, וכן הנהיג רבינו משולם, וכן נוהגין עכשיו בכל צרפת, ושינו את מנהג רש"י ורבותיו ור"ת.

ונמצא שלדעת רבי אליהו ורבי משולם קורים בספר תורה הראשון ו' קוראים, ובס"ת השני קורים לשביעי, ואחריו חוזר המפטיר וקורא שנית, וכן הביא הרא"ש והמאירי את ב' מנהגים אלו.

וברא"ש כתב כמנהג רבי אליהו, וז"ל "דלא מסתבר דקטן המפטיר שאינו מן המנין שיקרא חובת היום", ומשום הכי מסתבר כמנהג רבי אליהו שקורים קודם לכן לשביעי את פסוקי חובת היום, ואחר כך חוזרים וקוראים למפטיר, ומבואר שבאופן זה שפיר אפשר לקרות לקטן כיון שגדול כבר קרא קריאה זו.

ועיין בספר המכריע (ולצעל הסוספות י"ד, סימן ל"א), שתמה הרבה על מנהג ר"ת, ועיין שם שכתב "וכל מה שנשא ונתן רבינו תם לא עשה אלא לקיים המנהג, שמצא שנהגו העולם, שלא יעקור את החלכה, אבל נראה בעיני שהמנהג הזה הוא שלא כהלכה ושלא כדת, כי קריאת ארבעה פרשיות ופרשת ראש חדש הן חובה, ומפסיקים סדר ההפטרות בעבורם, שמניחין ההפטרות של סדר פרשת היום, ומפטירין בהן, וכיון שהם חובה האידך נתן אותם למפטיר שאינו קורא אלא לכבוד תורה, והיאך מפסיקים בקדיש ביניהם, שמוכיח כי סיימנו קריאת החובה בתשלום פרשת היום, והרי עדיין חובה עלינו לקרוא אלו הפרשיות", ועיין שם שהאריך בזה, ובמגן אברהם (סימן קפ"ז ס"ק י"א), הביא את ב' מנהגים אלו, [וע"ש במחצית השקל].

והנה כל מה שנקטו האחרונים שאין קורין לקטן בפרשת זכור, הוא באופן שרק המפטיר קורא בפרשת זכור, וכמנהגינו, וכן הוא גם באליהו רבה, (ס"ט), שכתב ע"ד המרדכי שקורין לקטן בפרשת המוספים, דאיירי שכבר קראו פרשת המוספים, ושוב קורא קטן למפטיר.

וברמב"ם (פ"ג מהפלה ה"ד), כתב "ואם חל ראש חדש להיות בשבת, מוציאין שני ספרים בשחרית, באחד קורין בו סדר אותה שבת, ובשני קורא בו המשלים ובראשי חדשיכם, והמפטיר קורא ענין ראש חודש, ומפטירין והיה מדי חדש בחדשו".

ובבסוף משנה כתב "וממה שכתב רבינו 'ובשני קורא בו המשלים ובראשי חדשיכם, ומפטיר קורא ענין ראש חדש', נראה שסובר רבינו שבספר ראשון קוראין ששה, ובשני קורא המשלים, והמפטיר, וקשה על זה מ"ש רבינו להלן בפרק זה, 'ועל דרך זו בכל יום יום מימים טובים וכן ביה"כ ובשבעת ימי הפסח מוציאין ב' ספרים בשחרית, הראשון קורין בו אלו העניינות שאמרנו, והשני קורא בו קרבן אותו היום האמור בחומש הפקודים, והקורא ענין הקרבן הוא מפטיר בנביא, שנראה שאין קורא בשני כי אם המפטיר בלבד, ויש לומר שלא בא רבינו שם אלא לומר שהקורא ענין הקרבן הוא מפטיר בנביא, ולא הקורא בספר ראשון, אבל אם קורא המשלים בשני, זה לא ביאר שם, וכאן למדנו שאם רצו לקרות בספר שני קצת מהעולים, הרשות בידם" עכ"ל.

ומבואר שאפשר שיקראו חלק מהקוראים בפרשת ר"ח, וצריך עיון איך יחלקו פרשת ר"ח ב' פעמים, וצריך לומר שאחד יקרא בפרשת ר"ח, והשני יחזור על זה, וכמו שבכל מפטיר חוזר על מה שקראו לפניו.

[וצריך קצת ביאור לשון הרמב"ם, דשינה הרמב"ם בלשונו בין המשלים למפטיר, דכתב הרמב"ם 'המשלים קורא בראשי חדשיכם, והמפטיר קורא ענין ראש חדש', וצריך ביאור מהו 'ענין ראש חדש', ואם הכוונה לפרשת 'ובראשי חדשיכם', למה שינה הלשון].

ובספר המפתח ציינו, לשו"ת הרדב"ז, שלכך קורים פרשת ראש חדש ב' פעמים, משום שנותנים מפטיר לקטן, ואין נותנים לקטן לקרות בחובת היום, ומשום הכי היו קורים זאת ב' פעמים, ועל ידי כך אפשר ליתן לקטן.

ובספר המכריע מבואר שהוא מדינא שיקרא אחד מהקוראים אותה קריאה קודם המפטיר, אבל בדברי הרדב"ז משמע שמדינא אין צריך, ורק כדי שקטן יוכל לקרות אותה פרשה, לכך קוראים אותה קודם לכן.

ג. ומנהגינו שגם כשקוראים ד' פרשיות, או ראש חדש, שקוראים ז' קוראים קודם, ואומרים קדיש, ואחר כך קוראים את ד' פרשיות או ראש חדש למפטיר, וכמנהג רבינו תם, ובאופן זה דנו הפוסקים לענין קטן.

אבל יש לדון שאף שמנהגינו כרבינו תם, אבל כשרוצים לקרות לקטן מפטיר, ינהגו כמנהג שאר הראשונים שקוראים תחילה את הד' פרשיות בכלל הז' קוראים, ואחר כך אומרים קדיש, ושוב חוזרים וקוראים אותה פרשה גופה למפטיר, ובזה יעלה הקטן, ואף שבעלמא המנהג כרבינו תם, אבל אפשר שבעת הצורך יעשו כשאר הראשונים.

ד. ומצינו בשו"ת הריב"ש (סימן קכ"א), שהביא מספר המנהיג שבשבת ראש חדש חנוכה, שקורין בפרשת השבוע ובר"ח ובחנוכה, שכל זה מכלל הז' קוראים, וחוזר המפטיר וקורא בחנוכה שנית.

וכתב אחר כך "ואמת שגם בברצלונה לא נהגו שיקרא אחר, זולתי המפטיר פרשת חנוכה ושיחזור המפטיר לקרותה, אלא המפטיר לבדו הוא הקורא בפרשת חנוכה, ואין אומרים קדיש עד לאחר שקרא המפטיר, ואפשר שאם היה המפטיר קטן, היה צריך לעשות כדברי המנהיג שיקרא גדול בפרשת חנוכה שגם הוא חובת היום, ויפסיק בקדיש, ויחזור לקרותה המפטיר הקטן, משום כבוד התורה, ואפשר שגם דברי המנהיג במפטיר קטן הם".

ומבואר שבעלמא היו נוהגים לקרות את קריאת חובת היום רק למפטיר, אבל כשהיה קטן היו קוראים קודם לכן, ואחר כך הקטן היה חוזר וקורא.

ה. ובשולחן ערוך (סימן תפ"ד ס"ג), איתא "אם חל ראש חדש טבת בשבת, מוציאין ג' ספרים, וקורין ו' בפרשת השבוע, ובשני קורא א' בשל ר"ח, ומתחיל וביום השבת, ובג' קורא מפטיר בשל חנוכה".

ובמשנה ברורה (ס"ק ט'), איתא "והוא הדין אם רוצים לקרות בה ז', או יותר מז', ג"כ שרי, והעיקר דבין כולם לא יפחתו

משבעה", ובשער הציון (ס"ק ט), כתב "פרי חדש, ע"ש שכתב דהוא הדין דשרי לקרות ה' גברי בפרשת השבוע".

וצריך עיון דאם כן [דיקראו לה' גברי בפרשה], צריך לקרות ב' גברי בפרשת ראש חדש, והרי קורין מוביום השבת וכו', ובראשי חדשיכם, ואיך יפסיקו בזה לב' קרואים, שהרי בפרשת 'וביום השבת' יש ב' פסוקים, ובפרשת 'ובראשי חדשיכם' יש ה' פסוקים, ואי אפשר להפסיק בה, וכמבואר במשנה ברורה (סימן תכ"ג ס"ק ז).

וצריך לומר בדברי הפרי חדש והשער הציון שקורים ה' בפרשת השבוע, וששי עולה בפרשת ראש חדש, ושביעי עולה לפרשת הנשיאים של חנוכה, ואחר כך חוזר המפטיר וקורא פרשת הנשיאים.

או דיש לומר שפרשת חנוכה יחלקו לשנים, ויקרא שביעי ג' פסוקים, ומפטיר ג' פסוקים.

ועל כל פנים נמצא שאין זה דבר מוחלט שבספר תורה השלישי יקראו רק למפטיר, אלא אפשר לקרות בו גם חלק מז' קרואים.

ו. ובאמת שיש להבין לרש"י ולרבינו תם שנהגו לקרות את קריאת חובת היום רק למפטיר, ולמה לא יקראוהו ב' פעמים כמו כל קריאת מפטיר שבכל השנה.

ומצינו בתוספות הרא"ש שהביא את מנהג רבי אליהו, וכתב על זה "אבל אין נראה משום דבר פרשת זכור ליכא אלא ג' פסוקים, ואם השביעי יקרא בפרשת זכור, אם כן יקרא כמו כן המפטיר, ואין זה כבוד תורה כשיקראו הפרשה כולה ב' פעמים, ולכך אומר ר"ת שגם כל הפרשה יקרא המפטיר לבדו".

ומבואר דסבירא להו לרבינו תם שיש קפידא שרק המפטיר יקרא פרשת זכור, משום שאין זה כבוד תורה שיקראו הפרשה כולה ב' פעמים,

אולם טעם זה שייך רק בפרשת זכור, ובפרשת ראש חודש, ולא בשאר הקריאות דשפיר אפשר לחלק פרשת שקלים, ופרשת פרה, ופרשת החודש, לב' קרואים, [א.ה. ויל"ע ממפטיר של פרשת עקב, והתם אין ברירה].

וכפי הנראה דכיון שאי אפשר לחלק בפרשת זכור, ואין זה כבוד תורה לקרות ב' פעמים כל הפרשה, לכך הנהיג כן גם בשאר פרשיות.

ז. אבל עדיין יש לדון אם במקום צורך כדי לקרות לקטן לבר מצוה אם אפשר לעשות כד' שאר הראשונים, וצ"ע, וכבוד מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א השיב, 'אין לשנות ממנהגינו'.

ח. ובהאי ענינא יש להעיר עוד שבמשנה ברורה (סימן תפ"ד ס"ק ח), גבי קריאת התורה של ראש השנה, כתב "ואם טעה

והשלים הפרשה בארבעה קרואים או ג', ועדיין לא אמר קדיש, ישלים מנין הקרואים בפרשה עקידה שאחריה, וכו', ובתשובות חתם סופר (חלק לו"ח סימן קס"ט), כתב דאם השלים הפרשה בארבעה, לא יאמר קדיש עד אחר שיקראו בספר תורה שניה, ויהיה המפטיר עולה לחמישי, דקיימא לן מפטיר עולה למנין הקרואים".

ויש להקשות שהרי במפטיר של ראש השנה 'ובחדש השביעי' וכו', יש ו' פסוקים, ואם כן למה לא יחלקו את המפטיר לשנים, ויקראו לחמישי ג' פסוקים הראשונים, ואחר כך יקראו למפטיר ג' פסוקים אחרונים.

ואף על פי שבדרך כלל בספר התורה השני קורא רק א', אבל אפשר לקרות גם יותר, וכדהוכחנו לעיל (א"ח ס'), מהשער הציון (סימן תפ"ד ס"ק ט), ומהפרי חדש, גבי ר"ח טבת שחל בשבת, שאפשר לקרות ה' בס"ת הראשון, ולפי זה על כרחך שקורין ב' קרואים בס"ת השני או השלישי.

ועיין בשולחן ערוך (סימן קל"ז ס"ה), אם קרא פרשת פרה, ופסק ב'הגר הגר בתוכם', וגלל ספר תורה, חוזר ופותח ומתחיל מראש הפרשה, עד 'תטמא עד הערב', ומברך לפניו ולאחריה.

ובפרי חדש תמה וחלק על דברי השו"ע, דאמנם מעכב לקרות כל הפרשה, אבל אם פסק באמצע אין צריך לחזור לראש הפרשה, אלא יעלה השני, ויקרא ממקום שפסק הראשון, והביא מהכסף משנה (פי"ג מפלה ה"ז), שאפשר לקרות בספר תורה השני כמה עולים.

והביא מספר שיורי כנסת הגדולה שכתב על דברי השו"ע דטעמו של דבר שכיון שחובת היום לקרות כל הסדר הזה, כשלא תהא בסדר שתקנו חכמים אין כאן קריאה וחוזר לראש.

ובפרי חדש תמה ע"ז דהא חציו שקראו קראוהו כסדר שתקנו חכמים, ועל כן כתב שאין לסמוך על דין זה, אלא יתחילו ממקום שפסקו.

ויש להוסיף עוד שהרי במגילה (דף כ"ט ע"ב), איכא מאן דאמר שבד' פרשיות היו קורים רק את ד' הפרשיות, ולא היו קורים כלל בפרשת השבוע, ונמצא שהיו מחלקים כל פרשה מד' פרשיות, לז' קרואים.

ועל כל פנים לפי זה צריך עיון דברי החתם סופר.

ויתכן משום שפסוק שלישי הוא 'ומנחתם סלת בלולה בשמן, שלשה עשרנים לפר, שני עשרנים לאיל', ופסוק רביעי הוא "ועשרון אחד לכבש האחד, לשבעת הכבשים", ומשום הכי אין מחלקים לב' קרואים, כדי שלא להפסיק באמצע ענין.

פרשת ויקהל

"ויבאו האנשים על הנשים, כל נדיב לב הביאו חח וזם וטבעת וכומז כל כלי זהב, וכל איש אשר הניף תנופת זהב לה' ", (שמות פרה ל"ה פסוק כ"ב).

א. יש להקשות איך היה לנשים במדבר תרומה להביא למשכן, וכן איך קיבלו תרומה מהנשים, הרי קיימא לן שמה שקנתה אשה קנה בעלה, ואפילו מה שנותנין לה במתנה הוי נכסי מלוג, שהבעל קונה אותם לפירותיהם, וכדאמרינן במסכת גיטין (ע"ז ע"א), וכדאיתא ברמב"ם (פ"ג מזכה ומתנה הלכה י"ג), וכן כל מעשי ידיה ומציאתה לבעלה, וכדאמרינן במתניתין בכתובות (דף ס"ה ע"ב).

והיה אפשר למימר דהך דינא דמה שקנתה אשה קנה בעלה, ובעלה אוכל פירות נכסי מלוג, תקנתא דרבנן הוא, ובזמן המשכן אכתי לא נתקנה, ולכך יכלו הנשים להביא תרומה.

אולם ליכא למימר הכי, דהא כתבו התוספות בגיטין (דף מ"ז ע"ב, ד"ה ולכיתך), גבי הא שאדם מביא בכורי אשתו, וילפינן לה מקרא "דולביתך" (דברים כ"ז י"א), והקשו דהא נכסי מלוג דרבנן הוא, ותירצו התוספות "ויש לומר דרך נשים שנותנות פירות לבעליהן, וכי האי גוונא איירי קרא, וכענין זה אמרינן בריש קידושין".

ומבואר דמה שהבעל אוכל פירות בנכסי מלוג, היו נוהגים כן גם בזמן התורה, ואם כן הדרא קושיא לדוכתיה, איך היו לנשים במדבר נכסים להביא מהן תרומה למשכן, הרי את הנכסים הביאו לבעליהן לאכול את הפירות.

ויש שרצו לתרץ דבמדבר הרי ירד לכל אחד מן, ואם כן לא היתה ניזונת משל בעלה, והרי מעשי ידיה לבעלה תחת מזונותיה, כדאמרינן בכתובות (דף נ"ח ע"ב), וכיון דלא ניזונת ממנו, לכך לא היו מעשה ידיה לבעלה, וממעשי ידיה הביאו הנשים תרומה למשכן.

אמנם עיין בספורנו (כ"א), שכתב דלהכי כתיב 'ויבאו האנשים על הנשים', משום שאין מקבלים מתנה מרובה מאשה, כדאיתא בבא קמא (דף ק"ח ע"ב), ומשום הכי באו אתם האנשים, כדי להראות שהם מסכימים בנדבה זו, ומבואר בדבריו דאף במדבר אין מקבלין מהאשה, אלא מתנה מועטת, [א.ה. ע"ע בשפתי חכמים (אות ס'), דכן ביאר ברש"י].

ועל פי דבריו מיושב דאף על פי שהיו מביאין לבעליהן נכסיהם לאכול לפירות, מכל מקום הכא האנשים החזירו להן את הנכסים ששייכים להן, ובאו עמם ביחד כדי להראות שמסכימין עמם, ולכך אהני תרומתן.

ב. גבי 'וכל איש אשר הניף תנופת זהב לה', כתב בספורנו 'וכל איש אשר הניף תנופת זהב. ועם הנשים אשר התנדבו תכשיטי זהב, בא גם כן כל איש אשר הניף תנופת זהב, כענין אמרם שורה שכלה כסף כסף, שכלה זהב זהב, לא היו מעורבים".

ודבר זה נאמר במסכת פסחים (דף ס"ז ע"ב), גבי הולכת הדם בקרבן פסח, והוא הידור מצוה שיהא נוי יותר, וכאן נתחדש בספורנו שגם בעת התרומה למשכן, היה ענין של הידור שיהא נוי בסדר התרומה.

ועיין בבית הלוי (ע"ה"ת פרשת תרומה, כ"ה י"א), שכתב "הנה בעת שנותנים צדקה להעני, ונמצא מקיים בהעני מצות צדקה, ועוד כמה מצות עשה, כמו 'והחזקת בו', אז העני הוא ממש כמו בחינת אתרוג בעת שנוטלו לצאת בו, דאף על גב דאתרוג אחר המצוה אין בו שום קדושה, מכל מקום בעת קיום המצוה חלה עליו קדושת המצוה, ואסור בהנאה ובתשמיש של חול, ובעצי סוכה מבואר במסכת סוכה (דף ט' ע"א), כשם שחל שם שמים על חגיגה, כן חל שם שמים על הסוכה, ואסורים בהנאה וכן אסור לנהוג בו מנהג בזיון, וכמו דדרשינן בשבת (דף כ"ב ע"א), מקרא גבי כיסוי הדם, במה ששפך יכסה שלא יכסנו ברגל, שלא יהיו מצות בזויות עליו, כן העני ממש בעת שנותנים לו אסור ליתן לו בבזיון חלילה, וזהו איסור דאורייתא".

ובדברי הספורנו כאן, מבואר שבעת נתינת התרומה למשכן, היה גם כן ענין נוסף של הידור נוי בתרומה.

המערכת : כתב הפנים יפות (לנצל ההפלאה, כ"א), וז"ל 'ויבאו האנשים על הנשים' וגו'. פרש"י עם הנשים וסמוכין אליהן, י"ל מפני שמנה הכתוב כאן כל תכשיטי נשים, וק"ל דאין אשה יכולה למכור בלא רשות בעלה, וכן אין איש יכול למכור תכשיטי אשתו לכך צריכים להביאו שניהם, כדאיתא באה"ע (סי' פ"ה ופ"ח), ולכך הוצרכו להביא שניהם, וי"ל דהיינו דכתיב על בסמוך משום דבדברים אלו הוי ברשות שניהם ולא היו מקבלין אלא כשבאו שניהם, אלא שעיקר ההקדש היה מן הנשים שהתכשיטין קנוין להן בחיי בעליהן, אלא שצריך ג"כ רשות הבעל, לכך כתיב על הנשים דמשמע שהנשים הם העיקר, כמ"ש הרמב"ן, והיינו דכתיב 'וכל איש אשר הניף', דהיינו שאר מיני זהב שאין הבעל צריך רשות אשתו, והיינו דכתיב 'וכל אשה חכמת לב בידה טוה', היינו שהקדישו מעשה ידיהם, אף על גב דמעשה ידיהם לבעל, היינו מדרבנן שתיקנו מעשה ידיהם תחת מזונות (מחזיקי דין נ"ח ע"ב), אבל באותה שעה עדיין לא היה התקנה".

והכתב והקבלה כתב "האנשים על הנשים. עם הנשים המתנדבות באו האנשים שלהן להסכים בנדבה כדי שיקבלו הגבאים מהם, שאין מקבלין מן הנשים אלא דבר מועט כדאיתא בפרק הגזול בתרא, כי תכשיטי אשה המוזכרים במקרא זה, אם הביאתם מבית אביה, וכש"כ אם נתנם הבעל לה, אין לה רשות לתתם לאחרים, וכן הבעל אחר שנתנם לה אין לו רשות לחזור ולתתם לאחר, לכן הסכימו שניהם בנדבת אלה".